

OBRAZLOŽITEV UREDBE O DOLOČITVI SEZNAMA STRATEŠKEGA BLAGA IN PRIPRAĐAJOČIH NADZORNIH REŽIMIH:

Uredba o določitvi seznama strateškega blaga in pripadajočih nadzornih režimih (Uradni list RS, št.4/11 in 96/13) na podlagi Zakona o nadzoru strateškega blaga posebnega pomena za varnost in zdravje (Uradni list RS, št. 29/06 in 8/10 – ZNIBDR-A) določa konkretne obveznosti slovenskih zavezancev Konvencije o kemičnem orožju in Konvencije o biološkem orožju.

Spremembe te uredbe predlagamo zaradi sledečih razlogov:

Dopolnitve na podlagi Konvencije o kemičnem orožju:

Konvencijo o kemičnem orožju (Zakon o ratifikaciji Konvencije o prepovedi razvoja, proizvodnje, kopičenja zalog in uporabe kemičnega orožja ter o njegovem uničenju (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 9/97)) je Slovenija ratificirala leta 1997 in je ena od 193 držav pogodbenic. Izvajanje konvencije operativno vodi Organizacija za prepoved kemičnega s sedežem v Haagu.

Glavni namen konvencije je prepoved proizvodnje in uporabe kemičnega orožja (do sedaj je bilo uničeno 98% svetovnih zalog kemičnega orožja), ter nadzor kemikalij, ki bi se lahko uporabljale za namen kemičnega orožja. V okviru tega nadzora potekajo tudi nadzori proizvodnje in uporabe kemikalij iz Seznamov 1, 2 in 3 konvencije, kot tudi nadzor industrijskih obratov, ki pri svoji proizvodnji uporabljajo opremo, ki bi lahko služila tudi za proizvodnjo kemičnega orožja.

Konferenca držav članic na svojem 24. zasedanju konec preteklega leta (odločitvi C-24/DEC.4 in C-24/DEC.5) sprejela dopolnitve seznama 1 kemikalij. Ta dopolnitev predvideva vključitev kemikalij iz skupine »Novičok« na režim nadzora v okviru konvencije, pričela pa je veljati 7.6.2020.

Države pogodbenice morajo sedaj vnesti zahteve tudi v svojo nacionalno zakonodajo, kazenske sankcije že določene v Zakonu o nadzoru strateškega blaga posebnega pomena za varnost in zdravje (Uradni list RS, št. 29/06 in 8/10 – ZNIBDR-A).

Zato predlagamo dopolnitev skupine 1 Priloge k Uredbi o določitvi seznama strateškega blaga in pripadajočih režimih z štirimi skupinami kemikalij.

Dopolnitve na podlagi uredbe 428/2009 (biološki agensi):

Konvencija o biološkem orožju določa prepoved uporabe biološkega orožja. Ker sama konvencija nima konkretnega seznama agensov, ki se nadzirajo, se preko »Avstralske skupine«, mednarodne povezave 42 držav (med njimi tudi Slovenije) in Evropske Unije, identificira biološke agense, ki jih je potrebno nadzorovati.

Evropska unija določa te agense v Prilogi 1 Uredbe Sveta (ES) št. 428/2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo pod poglavji:

- 1C351: Človeški in živalski patogeni ter toksini
- 1C353: Genetski elementi in gensko spremenjeni organizmi
- 1C354: Rastlinski patogeni.«

Skupina 2 Priloge k Uredbi o določitvi seznama strateškega blaga in pripadajočih režimih te sezname povzema. Ker se ti sezname vsako leto dopolnjujejo, predlagamo, da se jih uredi z direktnim sklicem na relevantni del Uredbe 428/2009.